№ 39. Sobota 16. Lutego 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 12. lutego. Dnia 13. lutego 1856. wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany VI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera

Nr. 21. Rozporządzenie cesarskie z 7. lutego 1856, obowiązujące wszystkie kraje koronne, z wyjątkiem lombardzko-weneckiego królestwa, którem się nakazuje, że pożyczki, które po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia dane są w monecie brzęczącej, jeżeli wierzyciel zastrzeże sobie uprocentowanie i zwrot w wyrażonym pewnym gatunku monety, albo też w monecie brzęczącej, musi dłużnik w zastrzeżony sposób uprocentować i zwrócić, co się zaś tyczy spłaty każdego innego rodzaju, pozostanie się przy postanowieniach patentu z 2. czerwca 1848 l. 1157 w zbiorze ustaw sprawiedliwości.

Nr. 22. Dekret ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia z 8. lutego 1856, do jurydycznych i politycznych fakultetów w Wiédniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie, Gradcu i Insbruku i do wszystkich komisyi teoretycznych egzaminów ogólnych (Staatsprüfungen) o zastosowaniu przepisów dekretu z 2. października 1855, l. 172 do takich uczniów, którzy w letnim półroczu wstąpili na studya jurydyczno-polityczne, albo na przyszłość wstąpić zamyślają.

Sprawy krajowe.

(Wystawa bydląt gospodarskich w Paryżu. — Pomiary w księstwach Naddunajskich. — Piękna pogoda w Wiédniu. — Br. Manteuffel wyjeżdża.)

Litografowana korespondencya austryacka pisze z 12. lutego: Roku 1856 i 1857 odbędzie się w Paryżu wystawa bydląt w gospodarstwie wiejskiem przydatnych, tudzież narzędzi rolniczych i ziemiopłodów. A że przedsiębierstwo to zostające pod gwarancyą rządu francuskiego może na agronomiczne stosunki Austryi wywrzeć wpływ bardzo pomyślny, przeto dla ułatwienia przemysłowcom austryackim wystawy przedmiotów wspomnionych skłoniło się ministeryum do przyzwolenia wolnego w tej mierze transportu tam i napowrót na kolejach żelaznych w obrębie monarchyi austryackiej. Zastrzega się jednak, by przedmioty na tę wystawę przeznaczone, opatrzone były nietylko listem frachtowym, lecz także i certyfikatem odnoszącej się komisyi mianowanej dla spraw wystawy i by oprócz opłaty zwykłych należytości od opakowania złożono także i należytość asekuracyjną od możliwej przewyżki wartości przedmiotów, a to zaraz przy ich oddaniu.

Do pielęgnowania bydląt zaś dodać należy parobków, którym do podróży koleją żelazną wydane będą karty IIIciej klasy wagonów.

Takie same uwzględnienie i pod warunkami wspomnionemi przyznała także uprzywilejowana kolej północna Cesarza Ferdynanda, a towarzystwo uprzywilejowanej austryackiej kolei żelaznej zniżyło na swej przestrzeni należytość frachtową od przedmiotów wspomnionych do połowy, o czem c. k. miniteryum handlu, rzemiosł i budowli publicznych wydało obwieszczenie z dnia 29. z. m.

— Na wiosnę uda się do 40 oficerów austryackich ze sztabu jeneralnego do księztw naddunajskich, gdzie za przyzwoleniem hospodarów (otrzymanem jeszcze roku zeszłego) zajmą się pomiarem kraju.

— Dnia 10. b. m. (w niedzielę) zebrała się w Praterze tak wielka liczba spacerujących i powozów, jak to zwykle bywa tylko w miesiącu maju. W liczbie powozów znajdował się także powóz Najjaśniejszej Pani. JJ. cesarzew. królewicz. MM. Arcyksiążąt Franciszka Karola i Wilhelma, tudzież książąt: Esterhazego, Lichtensteina i Schwarzenberga, wysokiej szlachty, i wielu członków ciała dyplomatycznego.

— Królewsko-pruski pułkownik, baron Manteuffel wybiera się za kilka dni z powrotem do Berlina.

Hiszpania.

(Nowy minister finansów. — Zabawa zapustna.)

Z **Madrytu** piszą z 8. lutego: „Dziennik urzędowy donosi o wystąpieniu z gabinetu ministeryalnego p. Bruil, w miejsce którego mianowano p. Santa Cruz. Nowy minister finansów nie domaga się przyw[illegible]enia po[illegible]u konsumcyjnego, a dług bieżący zmienić chce w d[illegible] pożyczkę ukonsolidowaną.“ — W ostatnią niedzielę zapustną przejeżdżał się poseł Stanów zjednoczonych konno na placu „Prado“, ktoś w masce wskakuje mu na konia i prosi, by się mógł z nim razem przejechać. Poseł amerykański snadź nie życzył sobie tego towarzystwa, zsiadł z konia, oddał cugle masce, a poznawał ją po głosie, jak mówią.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Doniesienia finansowe. — Projekt kompromisu z Ameryką. — Posiedzenie parlamentu z 8. lutego. — Sprawozdanie z cierpień zimy przeszłorocznej. — Misya do La Platy.)

Londyn, 8. lutego. W przyszły poniedziałek przesiedli się Dwór J. M. Królowej z Windzoru do pałacu Buckingham.

— Kosztorys budżetu marynarki na rok 1856—57 wynosi 12,148.641 L., koszta transportu wojskowego 6,971.537 L., a koszta utrzymania służby pocztowej 756.487 Ł.

Z początkiem tygodnia zeszłego powiększył się zasób gotówki w banku angielskim o 459.773 L., gdy tymczasem obieg banknotów zmniejszył się o 177.970 L.

— Dziennik *Advertiser* donosi: Pan *Buchanan* był dnia 6. b. m. w ministerstwie spraw zagranicznych i otrzymał od lorda Clarendon zapewnienie, że rząd jeszcze nie wysłał do Ameryki projektu ugody polubownej. Pan Buchanan pragnie zawieść sam za powrotem do domu potwierdzenie kompromisu proponowanego ze strony rządu amerykańskiego, którego warunki tak są słuszne i umiarkowane, że niepojmujemy jakim trudnościom ulegaćby mogło załatwienie sporu. Rząd zjednoczonych Stanów niezamyśla naruszać teraźniejszego stanu rzeczy w Belise i Honduras, ale na wypadek, gdyby Anglia obstawała za protektoratem nad krajem Moskito, domaga się Ameryka wspólnego udziału w tym protektoracie. Rząd angielski jednak nieokazywał aż do ostatnich kilku dni skłonności do pojednania. Ostatnie instrukcye przesłane panu Crampton tak są rozdrażniające, że ambasador angielski, jak z pewnością wnoszą, po odebraniu tych instrukcyi niebędzie mógł nadal utrzymać przyjaźnych stosunków z gabinetem washingtońskim. Nakoniec stara się p. H. Bulwer wspólnie z jednym członkiem parlamentu biegłym w sprawach dyplomatycznych wynaleść sposób, którymby się nieporozumienie ze Stanami amerykańskiemi łatwiej dało zagodzić, aniżeli przez projektowany kompromis. Słychać, że ta nieurzędowa interwencya przyjdzie do skutku za natchnieniem lorda Palmerstona. W tych dniach będzie konferencya u ambasadora amerykańskiego, na której pan H. Bulwer obszernie wyjaśni swój plan ugody.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* z 8. lutego zaproponował *Earl Granville* pierwsze odczytanie bilu względem mianowania ministra oświecenia z prawem głosowania w Izbie niższej. Nosić ma tytuł wice-prezydenta wydziału oświecenia, (Vice-President of the Committe of Council on Education). Szczegóły bilu przyrzekł wnioskodawca wyłożyć przy wtorem odczytaniu bilu. Earl *Grey* zapytał lorda Campbell (w nieobecności lorda Lyndhurst), jak rząd myśli postąpić z wydziałem w sprawach przywilejów uchwalonym z powodu mianowania lorda Wensleydale, i kiedy też ten wydział rozpocznie posiedzenia swoje? Lord *Campbell* odrzekł na to, że w tej mierze nie może dać żadnego wyjaśnienia, lecz spodziewa się, że nie będzie potrzeba mianować wydziału, gdyż rząd przedstawi zapewne Jej Mości Królowej, aby p. J. Parke wydano nowy patent mianowania, a tym sposobem stałaby się godność para dziedziczną w jego rodzie, i cały ten spór byłby załatwiony. Earl *Derby* wyraża nadzieję, że rząd się do tego przychyli i tym sposobem uniknie wszelkiego sporu względem prerogatyw korony. W końcu Izba się odroczyła.

— Komisarze rządowi Sir John Mac Neill i pułkownik Tulloch, wydali teraz sprawozdanie tego, co armia angielska wycierpiała w Krymie zimą $1854/_5$ roku. Dokument jest bardzo obszerny, podajemy treść z niego:

Przedewszystkiem wychwalić się nie mogą wytrwałości armii; odkąd dzieje Anglii, podobnej siły i męstwa ducha nie doświadczano

w wojsku; a niezachwiana stałość jego jest oraz najsilniejszym dowodem świetnych zalet w oficerach, że umieli znosić niedostatek wespół z tymi, którym na duchu upaść niedozwolili. Że ludzie ginąć musieli przy takiem oblężeniu jak Sebastopol, o tem nikt nie wątpi, bo gdzie tysiące i tysiące skupionych na małej przestrzeni stoi, tam muszą rozwijać się choroby, zwłaszcza kiedy zima, niedostatek i nędza; ale liczba zmarłych od 1. października 1854 do 30. kwietnia 1855. przechodzi wszelką miarę śmiertelności, bo armia angielska straciła wtedy trzecią część czyli 35 % z całego kontyngensu swego.

Przyczyną tej śmiertelności były: praca, słoty, zimno, niedostatek żywności, skąpa odzież i że przytułku nigdzie pod gołem niebem nie było. Winą temu po największej części była niemożność transportu; ludzie sami nadmiar dzwigać wszystko musieli, komunikacyi i dróg nie było żadnych, do tego nigdzie opału ani przyczem się ogrzać, ani potrawy zgotować. Powiększało cierpienia niedostatek świeżego mięsa, świeżego chleba i zapasu jarzyn, a brak siana i słomy był tak wielki, że niebyło czem pościelić choremu łoża, a to powiększało śmiertelność. Brak siana i słomy sprawił, że kawalerya i artylerya traciła niezmiernie konie. Ciężka kawalerya straciła na 1055, które miała 493, zaś lekka ze swoich 1161 koni, straciła 439. W artyleryi padło 1190 koni z 2832, które po walkach pozostawały; co znaczy, że na sto koni padało 42. Konie przy pociągach transportowych mniej ucierpiały, bo tylko traciły 38 na sto.

— *Morning Post* donosi: „Dowiadujemy się, że Anglia i Francya postanowiły wysłać niezwłocznie osobnych komisarzy do La Platy, by porozumieć się z Brazylią, a środki do zapobieżenia takim wypadkom, przez które niedawno najpiękniejsze części wschodniego wybrzeża Ameryki stały się pastwą dowolności rewolucyjnej.“

Francya.

(Spłata długu greckiego. — Przegląd armii w czasie konferencyi. — Wyrok na uczniów. — Nowiny dworu. — Bosquet grandem hiszpańskim. — Przyjazd dyplomatów.— Potoczne. — Jeneral Despeaux. — Konferencye. — Obrót handlowy. — Stowarzyszenie bankierów. — Większy ruch po fabrykach. — Żywność tańsza.)

Paryż, 10. lutego. Dekret w *Monitorze* przyzwala dla ministra finansów nadzwyczajny kredyt w kwocie 520.000 franków na zapłacenie procentów od gwarantowanej ze strony Francyi części długu greckiego z roku 1833. — Ten sam dziennik donosi, że przed dwoma dniami odpłynęły z Tulonu okręt liniowy „Duperré“, i fregata „Nemesis“ do Kamieszy. — Zapewniają, że w ciągu konferencyi odbędzie się tu wielki przegląd armii, wszystkie wojska z poblizkich departamentów w liczbie 100.000, mają być w tym zamiarze ściągnięte do Paryża. — Sąd policyi poprawczej departamentu Sekwany wydał wczoraj po dwugodzinnej naradzie wyrok na piętnastu studentów obwinionych o udział w ekscesach na prelekcyi Nisarda. Jednego z nich uwolniono od oskarzenia, wszyscy inni zaś zostali skazani, a mianowicie trzej na 6 miesięcy, a czterech na 1 miesiąc więzienia; reszta zaś czterech na karę pieniężną 100 franków. — Minister wojny oddał krzyż ś. Włodziemierza, odebrany Rosyanom w Krymie, tutejszemu Muzeum Dusommerand. — Z Algieru nadchodzą już świeże jarzyny, mianowicie szparagi, karczochy i groch zielony.

— Cesarz i Cesarzowa byli wczoraj na przedstawieniu dramatu „Benvenuto Cellini“ w teatrze St. Martin. Cesarzowa cieszy się jak najlepszem zdrowiem. — Podług dziennika *Memorial des Pyrenées* mianowała Królowa Izabela jenarała Bosquet grandem hiszpańskim pierwszej klasy. — Lord Cowlej odjechał do Londynu. Jak słychać powołano ambasadora angielskiego dlatego do Londynu, by mu udzielić bliższych instrukcyi względem wystąpienia jego na przyszłych konferencyach. — Pan Brunów nie przybył jeszcze do Paryża, zatrzymał się w Darmsztadzie i przybędzie dopiero za dwa lub trzy dni do stolicy francuskiej. — Margrabia de Moustier, ambasador francuski w Berlinie, znajduje się od wczoraj w Paryżu, przybył tu na rozkaz rządu, ale za kilka dni odjedzie napowrot na swą posadę. Dziś zrana miał margrabia długą konferencyę z ministrem spraw zagranicznych, a później audyencyę u Cesarza.

— Na propozycyę ministra wojny nadano jenerałowi dywizyi w rezerwie, baronowi Despeaux, wielki krzyż legii honorowej. Despeaux (urodzony roku 1761) jest najstarszy teraz jenerał w Europie. Roku 1776 jako prosty żołnierz zaciągnął się do wojska, a roku 1794 został jenerałem dywizyi. W siedmiu kampaniach, które odbył, raniony dwa razy ciężko, a prócz tego stracił także i oko prawe. — W kołach towarzyskich, dobrze o sprawach politycznych zainformowanych upewniają, że konferencye będą tylko odbywać się dla formy, i mniej więcej mogą się przeciągnąć dla zwykłych przy tem zwyczajów dyplomatycznych, lecz w końcu jednak można być pewnym pokoju.

— Obrót handlowy z Niemczą wzmógł się ostatniemi czasy bardzo znacznie. Fabryki i magazyny tak tutejsze jak i londyńskie nie mogą prawie podołać, tyle zamawiają z Niemiec północnych. Kilku komisantów domów kupieckich w Hamburgu bawi tu obecnie, i zakupuje rozmaite towary. I tak sprzedał do Hamburga jeden z większych fabrykantów mebli w dzielnicy St. Antoine cały swój zapas. Dobry też odbyt mają i sklepy galanteryjne, gdzie kupcy berlińscy bardzo wiele towarów zakupili. Z Berlina zamówiono wiele sukna z fabryk w Sedan i Elbeuf.

— Składające się z 32 bankierów stowarzyszenie do przeprowadzenia wielkich finansowych i przemysłowych przedsiębierstw, i na którego czele stoi Rothschild, Bartolomei, Hottinger i inni, ukonstytuowało się teraz stanowczo, i w krótce rozpocznie swe działania.

— Z **Sztrazburga** piszą z 7. lutego. Wiadomość o blizkiem zawarciu pokoju wywiera wpływ bardzo pomyślny na przemysł, a szczególnie na rolnictwo. Fabryki w Alzacyi zatrudniają od początku miesiąca bieżącego niemal o 15.000 robotników więcej, niż w połowie miesiąca zeszłego. Ceny wszystkich wyrobów powiększyły się, a zaś wszystkie artykuły żywności staniały od miesiąca, i to w stosunku 15 do 20%. Do zniżenia ceny przyczyniły się znacznie także i dostawy zboża i mąki z Ameryki, które nadeszły do Havre. W Alzacyi spotrzebowano w ostatnich czterech miesiącach chleba o jedną trzecią część mniej, niż roku zeszłego, gdyż żywiono się kartoflami, których było podostatkiem.

Włochy.

(Telegraf na około świata w projekcie.)

Dziennik *Espero* pisze: Towarzystwo elektrycznych telegrafów morza śródziemnego zamierza najsamprzód założyć telegraf podmorski między Piemontem a Afryką, a potem ma plan utworzyć zupełną komunikacyę telegraficzną między Europą, Azyą, Afryką i Australią. Główna linia ma iść przez Stany północno-amerykańskie druga na Suez do małej Azyi a z tamtąd do Indyi wschodnich z rozgałęzieniem na Lahorę, Peszawer, Kabul, Kaszemir, Kalkutę, Madras, na półwysep Malaka, wyspy Sundy, do północnej Australii i aż do Port-Adelaide. Cała długość tego telegrafu obliczona na 20.000 kilometrów.

Niemce.

(Wiadomości bieżące. — Odnowienie katedry w Frankfurcie. — Przejazd posłów na konferencye. — Spekulacya na giełdzie. — Pogłoski. — Aresztacya. — Reforma rady państwa w Hanowerze.)

Frankfurt n. M., 6. lutego. Książę Maksymilian z Bawaryi znajduje się od kilku dni znowu w naszem mieście. — Austryacki minister spraw zagranicznych, hrabia Buol-Schauenstein, ma tu przybyć najdalej 12go b. m. — Katedrę tutejszą otworzono na dzień Matki Boskiej Gromnicznej. Tylna nawa kościoła z organami oddzielona jest tymczasową ścianą od wschodniej części. Pawszechnie chwalą teraźniejsze odnowienie kościoła. — Ci spekulanci giełdowi, którzy powątpiewając o pomyślnym skutku misyi Esterhazego przed 16tym stycznia sprzedawali papiery publiczne, ponieśli bardzo znaczne straty. Od ostatniego zeszłego miesiąca odebrało sobie dwóch życie z rozpaczy, a trzeci umarł ze zgryzoty. Przeciwnie porobili najlepsze interesa ci, którzy pokładali ufność w Austryi, zyskali ogromne sumy.

— Na giełdzie berlińskiej dnia 8. b. m. rozeszła się pogłoska zostająca zapewne w związku z wzmagającem się przekonaniem o wykluczeniu Prus z konferencyi pokoju, że rząd pruski zamyśla utrzymywać w pogotowiu wojsko na stopie wojennej *(in Kriegsbereitschaft)* i na pokrycie kosztów utrzymania wojska żądać od izb powtórnie kredytu.

— Jeden z dzienników berlińskich podaje następującą tajemniczą wiadomość: Aresztacya jednego z berlińskich bankierów imieniem *Meyer* zrobiła tu wczoraj nadzwyczajną senzacyę; wiele znakomitych rodzin mianowicie damy stały się ofiarą postępków, za które pomieniony spekulant został aresztowany.

Hanower, 5go lutego. W zbiorze ustaw ogłoszono dziś królewskie rozporządzenie z 26. stycznia b. r., tyczące się reformy rady państwa. Rozporządzenie to zawiera 34 paragrafów, z których §. 1. opiewa: Czynność rady państwa jest częścią zdawać sprawę, częścią rozstrzygać. Rada państwa, gdy ją wezwiemy ma 1) zdawać sprawę o wnioskach do nowych ustaw lub rozporządzeń; o nadawaniu moratoryów; o zażaleniach, które będą do Nas podane przeciw decyzyi ministra przynależnego departamentu względem przymusowego wywłaszczenia własności gruntowej lub innych praw i przywilejów dla zamiarów państwa lub innych celów publicznych; o zażaleniach względem nadużycia władzy kościelnej, o nieporozumieniach między ministrami względem mającej się przedsięwziąć zmiany w fundacyach, o suspenzacyi od urzędu dłużej jak na miesiąc, równie jak o częściowem zastanowieniu płacy i oddaleniu od obowiązku takich urzędników królewskich, którzy nie należą do klasy sędziów; nakoniec w ogóle o innych ważnych sprawach rządowych; 2) ma rozstrzygać wynikające między sądami i władzami administracyjnemi zajścia kompetencyi.

Rosya.

(Namiestnik w Królestwie Polskim mianowany. — Pułki wieczystego imienia. — Hrabia Orłów wyjeżdża do Paryża.)

Petersburg, 3. lutego. Korespondent gazety szląskiej donosi: „To, o czem wspominaliśmy wczoraj, spełniło się już w tej samej chwili, albowiem rozkazem dziennym z 1. b. m. mianował Cesarz jeneralnego adjutanta i członka rady państwa, jenerała artyleryi księcia Gorczakowa II. w miejsce zmarłego feldmarszałka naczelnym komendantem zachodniej i centralnej armii (pierwsza stoi w Polszcze pod szczególnym rozkazem jenerała Sumarakowa, druga zaś w Kijowie i okolicy pod jenerałem Paniutynem) i namiestnikiem Królestwa polskiego ze wszystkiemi prawami, jakie wiążą się do tych urzędów. Nowy namiestnik uda się zapewne w krótce na miejsce swego przeznaczenia, jak tylko pozałatwia najnaglejsze sprawy i wypocznie po trudach podróży, która, jak słychać zdrowie jego, osłabione znacznie trzyletnią kampanią, bardziej jeszcze nadwątliła. Cesarz rozkazał oprócz tego, ażeby jeden z pułków no-

szacych nazwe feldmarszałka. zatrzymał ja i nadal, mianowicie pułk strzelców nr. 18.. który tak chlubnie sie odznaczył w obronie Sebastopola: pułki zaś piechoty, dragonii i huzarów. których właścicielem był Książe. maja przybrać napowrót dawne swe nazwy: Schirwan. Nowa Rosya i Orłow. Zatem 6 tylko pułków armii uwiecznia w ten sposób imiona wodzów rosyjskich. mianowicie: dawny drugi pułk karabinierów feldmarszałka *Barklaya de Tolly*: pułk grenadyerów *Suwarowa*; pułk strzelców księcia *Kutuzowa Smoleńskiego*: pułk piechoty jenerała *Diebicza Zabałkańskiego*, a nakoniec pułk ułanów i pułk strzelców *Czerniszewa*. W teraźniejszej wojnie otrzymał jak wiadomo. książę Gorczakow po odpartym szczęśliwie szturmie z 18. czerwca r. z. pułk Briansk, a hrabia Rüdiger. którego organizacye wojskowe znachodza u Cesarza zawsze największa pochwałę, został mianowany szefem pułku ułanów. Oprócz tych dowodów czci zewnętrznej przeszła łaska Cesarza także na syna zmarłego księcia, gdyż został mianowany jenerał-adjutantem Cesarza. pozstając jednak komendantem pierwszej brygady gwardyi rezerwowej.

— Z Berlina donosza dziennikowi *Nord* pod dniem 8. lutego: „Hrabia Orłów wyjeżdża jutro z Pertesburga.“

Grecya.

(Rozboje ustają. — Muzeum archologiczne.)

Z Aten donoszą z 1. lutego: „Minister oświecenia Christopulos wydał rozkazy do założenia muzeum archeologicznego. — Znowu zabito kilku zbójców, a kilku schwytano. Czujna ta opieka rządowa i surowość środków przedsięwziętych uspokoiły znacznie mieszkańców na prowincyi.

Azya.

(Nowe posiadłości rosyjskie nad rzeką Amur. — Stosunki z Japonią.)

Z nowych posiadłości rosyjskich nad rzeką Amur, które niedawno oderwane zostały od państwa chińskiego. nadeszły wiadomości na Kalifornię. sięgające do 20. grudnia r. z., i na Chiny okrętem „Sibylle.“ banderowym statkiem komodora Elliot, który na dniu 3. grudnia 1855 powrócił z północy do Honkong. Rosyanie założyli w odległości do 20 mil niemieckich od ujścia rzeki Amur gród o kilkuset domach, obwarowali go bateryami i trzema silnemi szańcami. i nazwali go grodem Śgo Mikołaja (Nikołajewsk). Oprócz tego pobudowali wzdłuż całego wybrzeża, od zatoki Castries aż do ujścia rzeki Amur w odstępach po 4 do 5 mil niemieckich kasztele, które opatrzono załogami, dla odpierania wszelkich ataków ze strony sprzymierzonych. Amerykańska barka „Palmeto“ znalazła na rzece Amur w pobliżu nowej kolonii obadwa okręta rosyjskie, którym dozwoliła ujść nieczujność flot sprzymierzonych (w maju 1855). Okręta te dostały się kanałem Sacholskim, od południa w górę aż do ujścia rzeki. Dział okrętowych użyto na uzbrojenie nowych kasztelów. które podług nadesłanych ztamtąd wiadomości są tak urządzone. że zamykają wszelki przystęp od strony morza. Rzeka Amur tak jest głęboka. że największe okręta mogą przez cały rok prawie płynąć do 10 mil angielskich w górę od ujścia, a okręta o 200 do 300 beczkach w każdej porze roku. Rosyanom dokuczał we wrześniu i październiku wielki brak żywności i odzienia. Wszystko kosztowało sześć razy tyle, co w San Francisco. Spekulanci kalifornieńscy zamyślają wysłać w ciągu zimy 1855/56 kilka okrętów na morze ochockie, by Rosyanom dostarczyć potrzebnych artykułów. Amerykanie obiecują już sobie na przyszłość bardzo korzystny handel wzdłuż rzeki w całej Mandżuryi i Siberyi. Już teraz istnieje, jak słychać za pomocą rzeki Amur nieprzerwana komunikacya między posiadłościami rosyjskiemi nad Cichem oceanem i głębią północno-wschodniej Azyi.

— Holenderskim parowym wojennym nadeszły na Hongkong wiadomości z Japanu sięgające do 11. listopada. O sporze między Amerykanami i Japończykami względem wykładu zawartego niedawno traktatu. o czem wspominaliśmy w ostatnich doniesieniach naszych, niema żadnych szczegółów nowych, i nawet prezydent Pierce niewspomniał o nim wcale w poselstwie swem z ostatniego dnia roku zeszłego. Tak samo pominął też milczeniem i inne nowe stosunki z kilkoma państwami azyatyckiemi, jak np. z Siamem, dokąd odjechał poseł Washingtonu, by stosunek Ameryki północnej z tym indochińskiem państwem urządzić na wzór nowego traktatu angielskiego. Holendry używają wszelkich środków, by wyjednać wyłączną dla siebie przyjaźń rządu japońskiego i tym sposobem albo ocalić swe wyłączne przywileje, albo przynajmniej zapewnić dla siebie udział we wszelkich koncesyach, jakieby Japonia robiła innym narodom. Z raportu holenderskiego ministra kolonii dowiadujemy się, że paropływ wojenny „Soembing“ został wysłany z Jawy do Japonii, by zaspokoić nadzwyczajną ciekawość Japończyków we względzie żeglugi parowej. Komendant tego paropływu oświadczył na żądanie namiestnika w Naugasaki, że w ciągu pobytu swego w tym porcie każe wykładać oficerom japońskim, urzędnikom, maszynistom, żołnierzom, robotnikom i żeglarzom naukę o budowaniu okrętów, urządzenia paropływów, sternictwie okrętów europejskich, kowalstwie, używaniu karabinu, o działach, żaglach i t. p. Naukę tę wykładano prawie codziennie po części na ładzie, po części na pokładzie okrętu bardzo znacznej liczbie wyznaczonych do tego osób. Niebyła to wcale łatwa robota prawić o takich rzeczach za pomocą tłumaczów; ale ciekawość i pojętność Japończyków, jak opowiadają Holendry, pokonała łatwo wszelkie trudności. W krótkim czasie znali już wszystkie nasze wyrazy okrętowe jako też technikę artyleryi i nazwy rozmaitych części maszyny parowej. Teraz zaś słychać już. że Holendry ofiarowali paropływ „Soembing“ w podarunku rządowi japońskiemu.

Afryka.

(Powstanie Beduinów.)

Z Aleksandryi donoszą pod dniem 5. lutego: „W Damontur. w pobliżu Kairu wybuchło między Beduinami dla wcielenia kilku Arabów do milicyi tak groźne powstanie, że musiano wysłać wojska.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 11. lutego. *Charles Wood* proponuje. ażeby zatrzymano nadal budżet floty w całości tak jak w czasie wojny, żąda jednak tymczasowo tylko dwie trzecie części całej sumy, tudzież o 6000 majtków więcej i pomnożenia artyleryi marynarki. Izba przyjęła tę propozycye budżetu bez dyskusyi. Jutro odbędzie się posiedzenie wydziału względem mianowania pana *Wensley Dare* Parem dożywotnim.

Tryest, 12. lutego. Właśnie wyszło rozporządzenie c. k. centralnej władzy morskiej, które prowizorycznie upoważnia mniejsze i większe austr. statki wybrzeżne ograniczonej wielkości do pełnienia służby okrętów, przewozowych u ujścia Suliny.

Werona, 11. lutego. Jedwab poszukiwany bardzo dla zachęcających doniesień z fabryk francuzkich. Zboże zaniedbane na wszystkich targowicach dla widoków pokoju i wiele obiecującego stanu zasiewów.

Rzym, 5. lutego. W Ankonie ma być założone obserwatoryum magnetyczne.

Dzisiejsza poczta zaległa.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 15. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za półkorzec pszenicy, ważący 77 funt. wied.. 5r.10k.; żyta ($72\frac{1}{2}$ f.) 3r.22k.; owsa (43 f.) 1r.51k.: hreczki 3r.16k.; kartofli 2r.15k.; — za wied. cetnar siana 57k.; okłotów $47\frac{2}{3}$k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 14r., sosnowego po 12r.: — kwarta krup pszennych kosztowała 14k.. jęczmiennych 7k.; mąki żytniej 4k.: — funt łoju 7k. mon. konw.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 6. lutego. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny cerealiów i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie stycznia na targach w Rożniatowie, Skolem, Stryju, Wojniłowie. Żydaczowie i Żurawnie: korzec pszenicy 12r.—13r.—11r. 40k.—11r.48k.—12r.—11r.; żyta 9r.—9r.24k.—8r.40k.—7r.12k.—7r.30k.—7r.20k.; jęczmienia 5r.24k.—6r.36k.—6r.48k.—5r.36k.—7r.—0: owsa 2r.24k.—3r.—2r.56k.—3r.—3r.—3r.; hreczki w Rożniatowie 6r.48k., w Żydaczowie 6r.; kukurudzy 0— 8r.12k.—7r. 8k.—7r.—7r.30k.—7r.; kartofli 0—4r.—4r.—0—0—3r. Cetnar siana 0—45k.—1r.12k.—40k.—30k.—40k. Sąg drzewa twardego 0—8r.—7r.30k.—4r.—0—6r.; miękkiego 0—6r.—6r.—3r.—6r.—5r. Funt mięsa wołowego 6k.—6k.—6k.—$6\frac{1}{2}$k.—7k.—6k. Garniec okowity 1r.46k.—1r.24k.—2r.40k.—1r.20k.—1r.20k.—1r.30k. mon. konw.— Nasienia koniczu i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 15. lutego.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	52	4	56
Dukat cesarski	„ „	4	56	5	—
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	29	8	34
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$38\frac{1}{2}$	1	$39\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	88	15	88	45
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	75	21	76	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	15	85	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 15. lutego.	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	88	30
„ przedał „ „ 100 po	89	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 11. lutego.				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$83\frac{1}{4}$ 84 $83\frac{5}{8}$	$83\frac{11}{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„	$85\frac{5}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$	$85\frac{5}{8}$
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„	$74\frac{1}{2}$ 74	$74\frac{1}{4}$
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	—	—
detto detto z r. 1839		„	$135\frac{1}{2}$ 136 $136\frac{1}{2}$	136
detto detto z r. 1854		„	104 $104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{8}$
Obl. wied. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		—	—

	za sto		w przecięciu
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	77 78	77½
Akcye bankowe		1030 1025 1020	1025
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		487½	487½
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		257	257
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		669 684 678	677
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs weksli.

Dnia 11. lutego.

		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	106¾ ¼ 106 106¼ l.	106¼	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24½ fl.	105¼ 105 104¾ 105 l.	105	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	77¾ ¼ ⅛ l.	77⅜	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-24 21 19 21 l.	10-21	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	106⅞ ¾ l.	106¾	2 m.
Marsylia za 300 franków	— l.	—	2 m.
Paryż za 300 franków	123¾ ½ ½ l.	123½	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	261½ 262	261½ 31	T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	463 465	464	T.S.
Cesarskie dukaty	10⅞ t.	—	Agio.
Dukaty al marco	—	—	Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 15. lutego.

Oblig. długu państwa 5% 83 5/4; 4½ —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 135⅛. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1036 Akcye kolei póln. 2470 Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 690. Lloyd 455. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 487½ złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 105¼ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 104 2. m. Hamburg 77¼ 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10 — 17. l. m. Medyolan — l. Marsylia 121⅞ l. Paryż 122. Bukareszt 261½. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 9¾ Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 76¾. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 105. Pożyczka narodowa 85⅛. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 375¼. fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 290¾.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. lutego.

Hr. Cettner Alb., z Podkamienia. — PP. Szawłowski Lud., z Przewłoki. — Gorajski Alex., z Trebnia. — Fabricius Jan, c. k. nadkomisarz straży finan. i Ostermann Jerzy, c. k. przełożony obwod., ze Stanisławowa. — Nowiński Sew., doktor medycyny, z Werchraty. — Górski Maciej, z Koszyc. — Tchorznicki Maks., z Krowicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. lutego.

Hr. Stadnicki Edw., c. k. szambelan, do Krysowiec. — PP. Pietrzycki Feliks, do Stanisławowa — Zarzycki Tytus, do Chotyluba. — Głogowski Artur, do Bojańca. — Abancourt Fran., do Łowczy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 14. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
6. god. zrana	325.37	+ 0.1°	93.5	północny mier.	pochmurno
2. god popoł.	326.54	+ 0.6°	73.9	„ sł.	„
10.god. wiecz.	326.45	+ 0.2°	78.3	zachodni „	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: **„Therese Krones."**

W poniedziałek dnia 18. lutego 1856 (w 5tym abon. mies. Nr. 1.)

„Ostatni Koncert"

pana *Emila Łapczyńskiego*,

oraz oryginalna komedya ze śpiewami Józefa Korzeniowskiego w 2ch aktach:

„Okrężne."

Program koncertu.

Po akcie 1.: Pierwsza część koncentu Chopina (E moll).
Po akcie 2.: „Wintermärchen" Rapsodia Dreyschoka.
Na zakończenie { *a)* Nokturna (Es dur) Chopina. *b)* Invitation à la Polka Dreyschoka.

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 18. lutego: Licytacya na dostawę żyta i owsa dla wojska w Krakowie. — Licytacya na dostawę materyału do budowli gościńca w Przemyślu.

Dnia 20. lutego: Licytacya towarów skonfiskowanych na komorze celnej we Lwowie. — Licytacya na budowę nowego młyna w Samborze.

Dnia 25. lutego: Licytacya realności 338¾ we Lwowie. — Licytacya dóbr Tarnawa górna z przyległościami w Przemyślu. — Licytacya na odbudowanie mostu na Bystrzycy w Bistritz.

Dnia 26. lutego: Licytacya kilku realności w Śniatynie. — Licytacya na dostawę mundurów i innych porządków wojskowych w Jarosławiu.

Dnia 27. lutego: Licytacya dóbr Tworylno w Przemyślu. — Licytacya gruntu chłopskiego nr. 30 w Komarnie.

Dnia 28. lutego: Licytacya na dostawę przyborów artyleryi we Lwowie.

KRONIKA.

J. M. Król Oskar ze Szwecyi zapisał w album „Radetzkiego" w muzeum insprukiem własnoręcznie te słowa:

„Duch, wierność i wytrwałość Jego zmieniły niepowodzenie w świetne zwycięztwa; własna siła odmłodniła go w wieku sędziwym, a nawet śmierć samą pokona nieśmiertelnością swej sławy". *Oskar.*

— Królewsko-saskie ministeryum Domu saskiego wydało nowy regulamin z 1. lutego o kopiowaniu obrazów w drezdeńskiej galeryi obrazów. Kopiować można od 1. maja do końca września codziennie od godziny 8mej zrana do 3ciej po południu, z wyjątkiem tylko soboty i niedzieli, tudzież dni pokutnych i świątecznych. Dla artystów drezdeńskich przyzwolono 20, dla obcych 10 miejsc do kopiowania. O pozwolenie podać należy prożbę do dyrektora galeryi królewskiej do 1. kwietnia, a w niej wyszczególnić wyraźnie te obrazy olejne, jakie sobie który z artystów kopiować życzy. Pozwolenie wydaje się tylko na ciąg jednego roku. Do odkopiowania syxtyńskiej Madonny Rafaela, Madonny Holbeina, grosza opłaty Ticyana i świętej Magdaleny Correggia, potrzeba najwyższego pozwolenia J. M. Króla, a prożby w tej mierze tylko znakomitych artystów będą uwzględniane. Zdejmowane kopie w galeryi nie mogą większej mieć objętości wzdłuż nad trzy łokcie, a w szerz nad cztery. Stołek, stół i dywanik pod nogi musi artysta przynieść już z sobą, sztelug zaś dostarczy inspektor za wynagrodzeniem. W razie, gdyby zdejmujący kopie zaprzestał pracy swej dłużej nad dni trzy bez słusznego usprawiedliwienia tej przerwy, będzie mu pozwolenie dalszego kopiowania odjęte.

— Nieznana prawie jeszcze przed kilkoma laty prasa peryodyczna w Turcyi dźwignęła się nagle. I tak wychodzi teraz w Konstantynopolu 12 dzienników i 4 przeglądów, a mianowicie 5 w języku tureckim, 2 we francuskim, 1 w greckim, 2 w ormiańskim, 1 w bułgarskim i 1 hiszpańsko-żydowski w języku hebrejskim. Wkrótce wychodzić będzie także i dziennik w języku arabskim. Z przeglądów wychodzi trzy czcionkami ormiańskiemi, a 1 hebrejskiemi.

— W dziele: „Statistics of agriculture" przez Hunt'a znajduje się między innemi taka wiadomość o jednej włóce roli w Australii: „Kawał dobrego gruntu w Adelaide, na którym nie było jeszcze żadnych budynków, kupiono pierwotnie za 12 szylingów, przyczem otrzymał kupiciel z porządku rzeczy jeszcze i prawo własności jednego gruntu za miastem. Po upływie dwu lat sprzedał właściciel grunt swój za miastem za 100 funtów szterlingów, a w kilka lat później miejski za 500 f. szt. Po drugie tylu latach sprzedano grunt miejski za 2000, a w cztery lat później za 8000 funtów szterlingów. Niedawno zaś sprzedano trzy czwarte części tego gruntu za 18.000 funtów szterlingów, a w listopadzie roku zeszłego umawiano się o przedaż ostatniej czwartej części tego gruntu za cenę 8000 funtów szterlingów".

— Zwyczaj używania herbaty do picia nastał w Anglii, jak się zdaje dopiero w roku 1662 po zaślubieniu portugalskiej Księżniczki Katarzyny z Królem Karolem II. Mamy na to świadectwo poety Waller'a, które wprawdzie już dlatego samego, że Waller był poetą nadwornym, wielce jest podejrzane. Oto co czytamy w jednej z jego pieśni: „Najdoskonalszą Królowę, najlepsze ziele, herbatę, przyjaciółkę Muz, co zaostrza fantazyę, zawdzięczamy temu śmiałemu narodowi, który nam pokazał drogę do wspaniałego kraju na wschodzie". Pierwszy w księgach domu indyjskiego zapisany przywóz herbaty w ilości 144½ funtów znajduje się pod rokiem 1669. Ale zapewne nie jest to pierwszy przywóz. Przecież Anglicy dostali się już w roku 1617 do Kantonu, a o dwa lata pierwej znajdują się w wykazie przywozu chińskie materye jedwabne i porcelana. Konsumcya herbaty wzmagała się szybko; w roku 1721 wprowadzano już przeszło milion funtów do Anglii. Dzisiaj zaś jest herbata tak ściśle połączona z całą istotą anglo-saską, a nawet z budżetem Anglii, jak piwo i wino z życiem i długami niektórych szczepów niemieckich. Rzecz dziwna w istocie, że pomimo podwyższenia ceł, pomimo wojny i innych niedostatków w Anglii powiększył się znacznie przywóz herbaty w ciągu ostatniego roku. Jest to największy przywóz, jaki zapamiętano dotąd, i przewyższa przeszłoroczny o kilka milionów funtów. Z 78,700.000 w roku 1854 podniósł się w roku 1855 na 84,800.000 funtów, z czego jodnak w samej Anglii spotrzebowano 64 milionów. Wiele wywieziono do portów niemieckich i baltyckich, a z tego bez wątpienia dostała się jakaś część za pomocą przemytników do Rosyi. Rosyjsko-chiński handel na granicach sybirsko-mongolskich ustał prawie całkiem, i Rosya musi teraz z innej strony sprowadzać swoją herbatę. Między innemi zakupiono w Szanghai wiele milionów funtów na rachunek rosyjski, które okręta amerykańskie sprowadzają do Kamczatki, Ochocka i innych miast i okolic Azyi rosyjskiej, a ztamtąd dopiero transportują lądem dalej w głąb państwa.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 7. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*